

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/826

ze dne 17. května 2017,

kterým se na období let 2017–2020 zřizuje program Unie na podporu zvláštních činností na zvýšení zapojení spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb do tvorby politik Unie v oblasti finančních služeb

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 169 odst. 2 písm. b) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,v souladu s řádným legislativním postupem ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Unie přispívá k zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitelů a k tomu, aby se spotřebitelé stali středobodem vnitřního trhu, a to podporováním a doplňováním politik členských států ve snaze zajistit, aby občané mohli plně požívat výhod vnitřního trhu a aby při tom byla zajištěna řádná péče o jejich právní a hospodářské zájmy a obrana těchto zájmů. Dobře fungující a důvěryhodné odvětví finančních služeb je klíčovou složkou vnitřního trhu a jeho přeshraničních možností. Vyžaduje pevný rámec pro regulaci a dohled, který současně zajišťuje finanční stabilitu a podporuje udržitelné hospodářství. Dobře fungující a důvěryhodné odvětví finančních služeb by současně mělo zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb, včetně drobných investorů, strádatelů, pojistníků, členů a příjemců dávek z penzijních fondů, individuálních podílníků, dlužníků a malých a středních podniků.
- (2) Od roku 2007 je důvěra koncových uživatelů finančních služeb a zvláště pak spotřebitelů otřesena finanční a hospodářskou krizí. K obnovení jejich důvěry ve stabilitu finančního sektoru a k podpoře jeho osvědčených postupů je proto důležité zvýšit úroveň aktivní účasti a zapojení spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb, včetně drobných investorů, strádatelů, pojistníků, účastníků a příjemců dávek z penzijních fondů, individuálních podílníků, dlužníků a malých a středních podniků, jakož i zainteresovaných stran zastupujících jejich zájmy, do tvorby politik Unie ve finančním sektoru i dalších příslušných mnohostranných politik.
- (3) Za účelem dosažení těchto cílů a v návaznosti na iniciativu napříč politickými skupinami Evropského parlamentu zahájila Komise na konci roku 2011 pilotní projekt, jehož cílem je poskytnout granty na podporu rozvoje centra finančního poradenství sloužícího spotřebitelům, ostatním koncovým uživatelům a zainteresovaným stranám zastupujícím jejich zájmy, aby se zlepšila jejich schopnost podílet se na tvorbě politiky Unie v oblasti finančních služeb a aby se podpořil rozvoj odolného bankovního systému. Hlavními cíli politik bylo zajistit, aby tvůrcům politik Unie při tvorbě nových právních předpisů Unie byly poskytnuty jiné názory než ty, které vyjádřili odborníci z finančního sektoru, dále bylo cílem zajistit, aby se v nových právních předpisech Unie odrážely zájmy spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb, taktéž bylo cílem zajistit, aby byla širší veřejnost lépe informována o otázkách týkajících se regulace finančních trhů, a zvýšila se tak její finanční gramotnost, a zajistit, aby se zvýšilo aktivní zapojení spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb do tvorby politik Unie v oblasti finančních služeb, což by mělo vést k vyváženému právu Unie.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 34, 2.2.2017, s. 117.⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 27. dubna 2017 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 11. května 2017.

- (4) V důsledku toho Komise v letech 2012 až 2015 v návaznosti na otevřené výzvy k podávání návrhů přidělila granty na provozní náklady dvěma neziskovým subjektům, a sice organizacím Finance Watch a Better Finance. Tyto granty byly přiděleny v letech 2012 a 2013 v rámci dvouletého pilotního projektu a od roku 2014 v podobě přípravné akce. V roce 2016 bylo navíc rozhodnuto poskytovat granty na akci namísto grantů na provozní náklady, protože granty na akci umožňují lepší kontrolu nad využíváním prostředků z rozpočtu Unie. Vzhledem k tomu, že podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 lze přípravné akce použít nejvýše tři po sobě jdoucí roky ⁽¹⁾, je k poskytnutí právního základu pro financování těchto akcí od roku 2017 třeba legislativního aktu.
- (5) Organizace Finance Watch byla zřízena v roce 2011 za použití grantů Unie jako mezinárodní neziskové sdružení založené podle belgického práva. Jejím úkolem je hájit zájmy občanské společnosti ve finančním sektoru. Díky grantům Unie dokázala organizace Finance Watch v krátkém období vytvořit tým kvalifikovaných odborníků, kteří jsou schopni provádět studie, analýzy politik a komunikačních činností v oblasti finančních služeb.
- (6) Organizace Better Finance vznikla tak, že někdejší evropské svazy investorů a podílníků byly od roku 2009 několikrát reorganizovány a přejmenovány. Díky grantům Unie vytvořila organizace s ohledem na svou členskou základnu a zdroje centrum finančního poradenství zaměřené především na zájmy spotřebitelů, jednotlivých investorů, individuálních podílníků, střadatelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb.
- (7) Hodnocení pilotního projektu uskutečněné v roce 2015 a následné přípravné akce dospěly k závěru, že cíle politiky bylo obecně dosaženo. Organizace Finance Watch a Better Finance působily v oblastech politiky, které se vzájemně doplňují, a byly zacíleny na odlišné cílové skupiny. Dohromady jejich činnosti pokrývaly většinu finanční politické agendy Unie od roku 2012, a pokud to dovolovaly jejich zdroje, usilovaly organizace Finance Watch a Better Finance o rozšiřování svých činností, aby v Unii získaly rozsáhlé zeměpisné pokrytí.
- (8) Obě organizace poskytly přidanou hodnotu jak pro činnosti svých národních členů, tak pro unijní spotřebitele. Národní organizace, které se zabývají širokou škálou spotřebitelských otázek, často postrádají odborné znalosti v oblastech politik týkajících se speciálně finančních služeb a s nimi spojených procesů tvorby politiky Unie. Na úrovni Unie nebyly kromě toho zatím identifikovány žádné další podobné organizace. Ačkoli hodnocení pilotního projektu ukázalo, že žádný jiný žadatel nereagoval na po sobě jdoucí roční výzvy k podávání návrhů, které se uskutečnily od roku 2012, měl by být program stanovený v tomto nařízení, jakmile skončí období 2017–2020, opět zpřístupněn potenciálním příjemcům, pokud splní jeho podmínky.
- (9) Navzdory soustavnému úsilí se však organizacím Finance Watch a Better Finance nepodařilo přilákat stabilní a významné financování od jiných dárců, nezávislých na finančním odvětví, a proto obě zůstávají silně závislé na financování Unie, mají-li být finančně udržitelné. Spolufinancování ze strany Unie je proto v současné době nutné, aby se zajistilo, že organizace obdrží zdroje potřebné pro dosažení požadovaných cílů politiky v nadcházejících letech, a zajistila se tak finanční stabilita těmto organizacím, jejich odborníkům a administrativním pracovníkům, jimž se v krátkém čase již podařilo zahájit příslušné činnosti. Je proto nutné vytvořit program Unie na období 2017–2020 na podporu činností organizací Finance Watch a Better Finance (dále jen „program“), který doplní podobné politiky prováděné členskými státy na vnitrostátní úrovni. Finanční stabilita má klíčový význam jak pro zachování odborných znalostí, tak pro plánování projektů obou organizací. Organizace, které přijímají podporu z programu, by měly nicméně usilovat o zvýšení podílu prostředků na svém financování i z jiných zdrojů.
- (10) Pokračování ve financování organizací Finance Watch a Better Finance na období 2017–2020 za stejných podmínek jako v případě přípravné akce by zajistilo, že budou zachovány dosud konstatované pozitivní dopady činností uvedených organizací. Finanční krytí pro provádění programu by mělo vycházet ze skutečných průměrných nákladů, jež vznikly každé organizaci v letech 2012 až 2015. Maximální míra spolufinancování z prostředků Unie ve výši 60 % by měla zůstat nezměněna. Pokud budou program a odpovídající financování prodlouženy i na období po roce 2020 a pokud se objeví další potenciální příjemci, měla by být výzva k účasti otevřena i jiným organizacím, které splňují kritéria a přispívají k naplňování cílů programu.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie a kterým se zrušuje nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. L 298, 26.10.2012, s. 1).

- (11) Toto nařízení stanoví pro celou dobu trvání programu finanční krytí, které má v ročním rozpočtovém procesu pro Evropský parlament a Radu představovat hlavní referenční částku ve smyslu bodu 17 interinstitucionální dohody ze dne 2. prosince 2013 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázi, o spolupráci v rozpočtových záležitostech a o řádném finančním řízení⁽¹⁾.
- (12) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, pokud jde o sestavování ročních pracovních programů.
- (13) Každý rok by měl každý příjemce do 30. listopadu předložit Komisi popis činností pro dosažení politických cílů programu, které jsou plánovány na následující rok. Tyto činnosti by měly být podrobně popsány včetně jejich cílů, očekávaných výsledků a dopadu, odhadovaných nákladů a časového rámce, jakož i relevantních ukazatelů pro jejich posouzení.
- (14) Finanční podpora by měla být poskytována v souladu s podmínkami stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 a v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012⁽²⁾.
- (15) Komise by měla nejpozději 12 měsíců před koncem programu předložit Evropskému parlamentu a Radě hodnotící zprávu o výsledcích, kterých bylo v jeho rámci dosaženo. Tato hodnotící zpráva by měla posoudit, zda je vhodné v programu pokračovat i po období 2017–2020. Ke každému prodloužení, změně nebo obnovení programu po skončení období 2017–2020 by mělo proběhnout otevřené řízení, na jehož základě budou vybráni příjemci.
- (16) Finanční zájmy Unie by měly být chráněny přiměřenými opatřeními v celém výdajovém cyklu, včetně prevence, odhalování a vyšetřování nesrovnalostí, zpětného získávání ztracených, neoprávněně vyplacených nebo nesprávně použitých finančních prostředků a případných správních a finančních sankcí.
- (17) Příjemci by měli vynaložit veškeré úsilí, aby zviditelnili své činnosti ve všech členských státech. V zájmu dosažení tohoto cíle by se měli snažit navázat kontakty s příslušnými neziskovými organizacemi spotřebitelů v celé Unii, a pokud je to možné, přeložit informace týkající se jejich organizace, členství a činností a zveřejnit je na svých internetových stránkách.
- (18) Aby příjemci mohli nepřetržitě provádět akce podporované z prostředků Unie, mělo by toto nařízení vstoupit v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie* a být použitelné od 1. května 2017.
- (19) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž vytvoření unijního programu na podporu zvláštních činností, které zvýší zapojení spotřebitelů a koncových uživatelů finančních služeb do tvorby politik Unie v oblasti finančních služeb, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Zřizuje se program Unie (dále jen „program“) na období od 1. května 2017 do 31. prosince 2020 s cílem podpořit činnosti organizací uvedených v čl. 3 odst. 1. Tyto činnosti přispívají k dosahování cílů politiky Unie usilující o zvýšení zapojení spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb, jakož i zainteresovaných stran zastupujících jejich zájmy do tvorby politik Unie v oblasti finančních služeb a dalších příslušných mnohostranných politik.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁽²⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie (Úř. věst. L 362, 31.12.2012, s. 1).

2. V zájmu dosažení cílů programu jsou z něj spolufinancovány tyto činnosti:
- a) výzkumné činnosti včetně provádění vlastního výzkumu a sběru dat a rozvoj odborných znalostí;
 - b) navazování kontaktů se spotřebiteli a ostatními koncovými uživateli finančních služeb prostřednictvím spolupráce se stávajícími spotřebitelskými sítěmi a telefonními linkami zákaznické podpory v členských státech s cílem vymezit otázky relevantní pro tvorbu politik Unie na ochranu zájmů spotřebitelů v oblasti finančních služeb;
 - c) činnosti v oblasti posilování osvěty, šíření informací a poskytování finančního vzdělávání a odborné přípravy prováděné přímo nebo prostřednictvím jeho národních členů, včetně široké veřejnosti sestávající ze spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb a neodborné veřejnosti;
 - d) činnosti na posílení interakce mezi členy organizací uvedených v čl. 3 odst. 1, jakož i poradenské činnosti a politické poradenství na podporu zájmů a postavení uvedených členů na úrovni Unie a na podporu veřejného a obecného zájmu o finanční právní předpisy a předpisy Unie.

Článek 2

Cíle programu

1. Program má tyto cíle:
 - a) dále posílit aktivní účast a zapojení spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb, jakož i zainteresovaných stran zastupujících zájmy spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb do tvorby politik Unie v oblasti finančních služeb a dalších příslušných mnohostranných politik;
 - b) informovat spotřebitele a ostatní koncové uživatele finančních služeb, jakož i zainteresované strany zastupující jejich zájmy o otázkách týkajících se regulace finančního sektoru.
2. Komise zajistí pravidelné vyhodnocení programu z hlediska plnění cílů stanovených v odstavci 1, a to zejména požadováním, aby každý příjemce poskytl následující informace:
 - a) roční popis akcí, které provedl příjemce programu v rámci programu;
 - b) výroční zprávu o činnosti, která musí obsahovat kvantitativní a kvalitativní ukazatele u každé činnosti, kterou příjemce naplánoval a provedl;
 - c) finanční zprávu.

Součástí vyhodnocení je i vypracování zprávy uvedené v čl. 9 odst. 1.

Článek 3

Příjemci programu

1. Příjemci programu (dále jen „příjemci“) jsou organizace Finance Watch a Better Finance.
2. Aby mohl program využít, musí být jeho příjemce nevládní, neziskovou právnickou osobou nezávislou na průmyslu, obchodu i hospodářství. Nesmí být ve střetu zájmů a musí prostřednictvím svých členů zastupovat zájmy spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů Unie v oblasti finančních služeb.

Za účelem reprezentování zájmů spotřebitelů a ostatních koncových uživatelů finančních služeb v co největším počtu členských států usiluje příjemce o rozšiřování své sítě aktivních členů v jednotlivých členských státech a o zajištění celkového zeměpisného pokrytí.

Komise napomáhá příjemcům identifikovat potenciální členy v členských státech. Komise rovněž zajistí, aby po dobu trvání programu každý z příjemců trvale dodržoval kritéria stanovená v prvním a druhém pododstavci tohoto odstavce a to tak, že je zahrne do ročních pracovních programů uvedených v článku 7 a že každoročně před přidělením grantů na akci podle článku 4 posoudí, zda příjemci splňují tato kritéria.

3. Pokud se příjemci sloučí, stane se jediným příjemcem programu nástupnická právnická osoba.

Článek 4

Přidělení grantů

Financování v rámci programu se poskytne ve formě grantů na akci, které jsou přidělovány ročně a na základě návrhu předloženého příjemcem v souladu s čl. 7 odst. 2.

Článek 5

Transparentnost

1. Každé sdělení nebo publikace související s akcí uskutečněnou příjemcem a financovanou v rámci programu musí uvádět, že příjemce obdržel financování z rozpočtu Unie.
2. Každý příjemce musí do dvou měsíců poté, co Komise přijme roční pracovní programy, zveřejnit a současně předat příslušným neziskovým organizacím spotřebitelů informace o:
 - a) organizaci práce a rozsahu práce;
 - b) možnosti nabytí členství, podmínkách členství a struktuře příjemce;
 - c) činnostech příjemce, na které se vztahuje čl. 1 odst. 2.

Článek 6

Finanční ustanovení

1. Finanční krytí pro provádění programu na období od 1. května 2017 do 31. prosince 2020 činí nejvýše 6 000 000 EUR v běžných cenách.
2. Roční rozpočtové prostředky schvalují Evropský parlament a Rada v mezích víceletého finančního rámce.

Článek 7

Provádění programu

1. Komise provádí program v souladu s nařízením (EU, Euratom) č. 966/2012.
2. Aby mohl využít program, musí každý příjemce Komisi každoročně před 30. listopadem předložit popis činností uvedených v čl. 1 odst. 2 plánovaných na následující rok a sledujících dosažení politických cílů programu (dále jen „návrh“). Tyto činnosti musejí být podrobně popsány včetně jejich cílů, očekávaných výsledků a dopadu, odhadovaných nákladů a časového rámce, jakož i relevantních ukazatelů pro jejich posouzení.

3. Komise program provádí prostřednictvím ročních pracovních programů v souladu s nařízením (EU, Euratom) č. 966/2012.

Roční pracovní programy stanoví sledované cíle, očekávané výsledky akcí prováděných příjemci, způsob provádění uvedených akcí a celkovou částku finančních prostředků nutnou pro provedení těchto akcí. Roční pracovní programy obsahují rovněž popis akcí, které mají být financovány, údaj o finančních prostředcích přidělených na každou akci a jejich orientační harmonogram.

U grantů na akce stanovují roční pracovní programy priority, základní kritéria pro přidělení a maximální míru spolufinancování. Maximální míra přímého spolufinancování se stanovuje na 60 % způsobilých nákladů. V případě, že příjemce dostává finanční prostředky od členů, kteří jsou sami příjemci finančních prostředků v rámci finančních programů Unie, Komise omezí svůj roční příspěvek tak, aby celkové přímé a nepřímé financování z prostředků Unie pro akce příjemce v rámci programu nepřesáhlo 70 % celkových způsobilých nákladů.

4. Komise přijímá roční pracovní programy prostřednictvím finančního rozhodnutí.

Článek 8

Ochrana finančních zájmů Unie

1. Komise přijme vhodná opatření, která zajistí, aby při provádění akcí financovaných podle tohoto nařízení byly finanční zájmy Unie chráněny uplatněním preventivních opatření proti podvodům, korupci a jakýmkoliv jiným protiprávním jednáním, účinnými kontrolami, a jsou-li zjištěny nesrovnalosti, získáním neoprávněně vyplacených částek zpět a případně uplatněním účinných, přiměřených a odrazujících správních a finančních sankcí.
2. Komise nebo její zástupci a Účetní dvůr mají pravomoc provádět na základě kontroly dokumentů a inspekci na místě audit u všech příjemců grantů, dodavatelů nebo poskytovatelů a subdodavatelů, kteří obdrželi finanční prostředky Unie v rámci programu.
3. Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) může provádět šetření, včetně kontrol a inspekci na místě v souladu s pravidly a postupy stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ⁽¹⁾ a v nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ⁽²⁾ s cílem zjistit, zda nedošlo k podvodu, korupci nebo jiné protiprávní činnosti poškozující finanční zájmy Unie v souvislosti s grantovou dohodou nebo rozhodnutím o udělení grantu či smlouvou financovanou v rámci programu.
4. Aniž jsou dotčeny odstavce 1, 2 a 3, musí dohody o spolupráci se třetími zeměmi a s mezinárodními organizacemi, smlouvy, grantové dohody a rozhodnutí o grantu vyplývající z provádění tohoto nařízení obsahovat ustanovení výslovně zmocňující Komisi, Účetní dvůr a OLAF k provádění takových auditů a vyšetřování v souladu s jejich příslušnými pravomocemi.

Článek 9

Hodnocení programu

1. Nejpozději dvanáct měsíců před koncem programu předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě hodnotící zprávu o dosažení cílů programu a na žádost jim poskytne všechny informace, které použila při hodnocení a které má k dispozici, přičemž dodrží platné předpisy o ochraně údajů a povinnosti týkající se mlčenlivosti.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁾ Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2).

Hodnoticí zpráva ohodnotí celkový význam a přidanou hodnotu programu, účinnost a efektivnost jeho plnění a celkovou a individuální účinnost výkonnosti příjemců z hlediska dosažení cílů stanovených v čl. 2 odst. 1.

2. Hodnoticí zpráva uvedená v odstavci 1 se pro informaci předkládá Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru.

Článek 10

Přechodná ustanovení

Příjemci předloží Komisi návrh pro první rok realizace programu do dne 3. června 2017.

Článek 11

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. května 2017 do dne 31. prosince 2020.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne 17. května 2017.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
C. ABELA